

ХАРАКТЕРИСТИКА ТА РОЗВИТОК ПОЛІТИКИ НЕОКОСЕРВАТИЗМУ

Актуальність теми дослідження: в наш час неоконсерватизм виступає на захисті політичної влади і держави, саме неоконсерватизм вбачає засіб збереження закону і порядку. **Мета дослідження:** проаналізувати політику неоконсерватизму в теоретичному та практичному аспектах. **Об'єкт дослідження** - неоконсервативський рух, його основні принципи та характеристика. **Предмет дослідження:** аналіз політики неоконсерватизму в теоретичному та практичному аспектах. В статті робляться висновки щодо характеру ідеологічних засад, хронологічних і територіальних меж розповсюдження, а також розвиток неоконсерватизму в сучасному світі. **Завдання дослідження:** проаналізувати дослідників такого поняття як «неоконсерватизм»; дослідити ідеологічні та практикополітичні сторони неоконсервативського руху; пізнати від чого ж залежить самостійне існування неоконсервативського напрямку. Наприкінці другого президентського строку Джорджа Буша-молодшого почали активно поширюватися заяви щодо згорання неоконсервативного зовнішньополітичного курсу, як наслідок, зникнення неоконсерватизму як такого. Неоконсервативний рух, що з'явився на території США у другій половині ХХ століття повністю пройшов свій життєвий шлях, а відсторонення від влади Джорджа Буша спонукало до краху усієї політичної течії неоконсерватизму. Термін «Неоконсерватизм» введений в 1970 році соціалістом Майклом Харрінгтоном використовувався для позначення політичної групи інтелектуалів. Неоконсерватизм є реакцією з боку ліберальних технократів і власників на появу альтернативних пізньому капіталізму ідеологій лівого і правого напрямку [2, с. 156]. Згідно з більшістю вчених неоконсерватизм та консерватизм мають тісний зв'язок. Неоконсерватизм - сучасне політичне направлення, що пристосовує традиційні цінності консерватизму до сучасних реалій життя та визначає політичний розвиток країн. Першопочатково консерватизм був захистом соціально-політичних порядків, традиційного суспільства, а також інтересів монархічної влади та аристократії та духовенства. До основних принципів консерватизму можна віднести: дотримання моральних традицій, враховуючи історичний досвід та збереження вікових традицій; негативне відношення до революції; визнання соціальної ієрархії (правління суспільством еліти, яка має знання та соціальні якості); відстоювання ідеалів сильніших в суспільстві. Захищаючи ідею свободи та права людини, ця ідеологія акцентує увагу на обов'язок людини перед самим собою та суспільством. В економічному плані неоконсерватизм відстоює обмежений вплив держави в ринкову економіку. Соціальна доктрина це – принцип солідарності, принцип справедливості, принцип субсидиарності. А державі залишається вирішення тільки тих питань, які не можна вирішити цими принципами. Політична діяльність не як монополія однієї групи, а професія, яку може здобути будь-яка гідна людина. Проте в ході проведеного дослідження цей зв'язок було поставлено під сумнів: по-перше самі неоконсерватори, що були й троцькістами, й демократами, потрапивши в 1972 році у табір консервативної республіканської партії, так і не стали ототожнювати себе з партією, сформувавши надзвичайно впливове автономне крило. По-друге, основні ідеологічні засади та принципи неоконсерватизму в рівній мірі запозичені з лібералізму та з консерватизму, тому неоконсерватизм можна визначити як синтетичну ідеологію, проте аж ніяк не можна вважати за похідну від консерватизму. Щодо цих основних принципів та характерних рис, то це, насамперед, наступні: агресивна зовнішня політика та перенесення своїх національних інтересів за межі кордонів США, розуміння військової сили як найважливішого фактору зовнішньої політики [5, с. 141]. Саме через це виникла потреба у постійному збільшенні видатків бюджету на військові цілі, проти чого рішуче протестували консерватори. В економіці неоконсерватори всупереч традиційним нормам консерватизму, проводили політику перенесення великих підприємств за межі території США, збільшили обсяги імпорту [1, с. 61]. Згідно з першим до неоконсерваторів відносять Тетчер, Рейгана, в деяких джерелах європейських «нових правих» [4, с. 93]. В цьому випадку відображається нове розуміння економічної політики – концепції вільного, саморегульованого управління господарською діяльністю. Врешті ніхто окрім американських неоконсерваторів не іменував себе цим терміном, а тому будь-які спроби віднесення тих чи інших діячів постфактум видаються хибними. Варто зазначити, що й самі неоконсерватори вважають цю ідеологію і політику виключно американською знахідкою. Так «хрещений батько неоконсерватизму», Ірвінг Крістол називав неоконсерватизм консерватизмом з «американською кісткою», а, наприклад, інший провідний діяч неоконсервативного руху Роберт Каган у своїй роботі «Of paradise and power» говорячи про сучасне «охолодження» відносин США та Європи зазначав, що неоконсервативна [3, с. 36]. На початку 90-х рр. ХХ ст. неоконсерватизм відіграв досить значну роль у поступальному розвитку країн Західної Європи. Для цього періоду були характерні орієнтацією на проблеми освіти, культури, якості життя. Нові консерватори домоглися найбільшого економічного зростання, піднесення національної свідомості. Неоконсерватизм виступає як могутня інтелектуальна сила в більшості країн Заході [4, с. 98]. Таким чином, підводячи підсумки потрібно зазначити, що неоконсерватизм - це унікальне поєднання особливостей як і консервативних, так і ліберальних принципів. **Висновки:** Основними рисами сучасного неоконсерватизму є: в економіці – заміна реформістської моделі розвитку монетаристською моделлю, у соціальній сфері - існуючий гнучкий ліберально-реформістський курс поступається «жорсткій економіці», «економічному реалізму», соціальні витрати скорочуються; у політичній сфері - переорієнтація щодо проблем політичної влади, демократії, функцій і прерогатив держави, бюрократії в бік посилення елітарних тенденцій та антибюрократичних настроїв. Неоконсерватизм міг би бути моделлю ідеології сучасного розвитку суспільства, враховуючи ті соціально-економічні та політичні зміни у суспільстві, які викликані технологічною революцією та суперечностями сучасної цивілізації.

Список використаних джерел

1. Халпер С. Неоконсерваторы новая политическая группа интересов / С. Халпер, Дж. Кларк. // Прогнозис: журнал о будущем. 2006. №2(6). С. 57–86.
2. Подгорец Н. Мертва ли доктрина Буша / Норман Подгорец \ URL: <http://www.russ.ru/layout/set/print/pole/Mertva-li-doktrina-Busha>.
3. Халпер С. Неоконсерватизм и будущее Америки / С. Халпер, Дж. Кларк. // Русский журнал. 2004. С. 34–39.
4. Боно Д. Нью-Йоркские интеллектуалы и рождение неоконсерватизма. Культурный аспект «холодной войны» / Д. Боно // Прогнозис: журнал о будущем. 2007. №3(11). С. 89–96.